

న వ్వ ని వ్వు

“అతివ ఆలోచన, యోచనా సుందరి, నీరజాక్షి నిరీక్షణ- యీ పేర్ల లో యీ ప్రతిమకి ఏ పేరు సరిపోతుం దబ్బా!” ఎదురుగా నిలబడి యిల్లా హాస్యం ఆడుతున్న సర స్వతిని పట్టించుకోలేదు మల్లిక. అలాగే కూర్చుని వుంది.

“చెప్ప మల్లీ - నీ ఆలోచనేమిటి? అంత మూడ్ లో పడిపోతే ఎలా? శ్రీనాథులు మనస్సులో నిలబడి నవ్వు తున్నారా?” అంటూ మల్లిక ప్రక్కనే కూర్చుంది సరస్వతి. కొంచెంగా ఎరుపెక్కాయి మల్లిక చెక్కిళ్ళు యీ మాటకి. రెప్పలు వాల్చి చిన్నగా నవ్వింది. కానీ వెంటనే బేలగా సరస్వతి చేతిని తన చేతిలోకి తీసుకుంది.

“నిన్నొక సలహా అడుగుతానుగానీ మనస్ఫూర్తిగా చెబుతావా?” అన్నది.

“ఇంకా నేనిచ్చే సలహాలు వినిపించుకునే స్థితిలో వుందా యీ మల్లిక!” అన్నది సరస్వతి.

“నువ్వు కాకపోతే నా కింకెవరిస్తారు సలహా? - మరి,

నేను డాన్సు మానెయ్యాలట, కబురు చేశారు" అన్నది మల్లిక తలవంచి.

"ఎవరు?" అని వెంటనే గ్రహించి "కాబోయే శ్రీవారేనా కబురు పంపింది? ఎవరితో, హాంసోనా?"

"వేళాకోళంగాదు సరూ! నాళ్ళ అమ్మకి, నాన్న గారికి అభ్యంతరం లేదుట కానీ" అంటూ ఆగిపోయింది. "చెప్పు. వప్పుకోమటావా ఈ షరతుకి?" అన్నది మల్లిక.

"వప్పుకోకపోతే వదులుకోగలవా ఆయన్ని? మన సిచ్చే శావేమోగా?"

"నీకన్నీ హాస్యమే, నిజంగా చెప్పు. డాన్సు ఇంత అలవాటైంది కదా! హఠాత్తుగా మానేసి బ్రతగ్గలనంటావా?" జాలిగా వుంది మల్లిక ప్రశ్న.

"ఫరవాలేదు మల్లీ! ఇల్లాంటి షరతులు అందరూ పెడతారు. తప్పదు. ఇప్పుడు కాకపోయినా, మరో రెండేళ్ళకి యిద్దరు పాపాయిలు పుట్టాకనైనా మానేయవలసిందేగా?"

నవ్వు, సిగ్గు, చిరుకోపం కలిసిన భావం ఒకటి అందంగా వెలిసింది యీ మాటకి మల్లిక ముఖాన!

"ఎంత బాగున్నావు! అలా కళ్ళు వాలుస్తోంటే. ఇలాగే మరులుగొలిపి, ఆయన్ని వప్పించుకుందువు గానిలే."

మల్లిక ఐదో ఏట 'వెన్న పెట్టెద రారా' అన్న చిన్న పదానికి అడుగులు వేసింది మొదలు, బి. ఏ. చదువుతున్న యీ 19వ సంవత్సరం వరకు కనీసం వందైనా ప్రదర్శన

లిచ్చింది. స్కూల్లో, కాలేజీలో, వివిధ కళాశాలల పోటీలలో, ఢిల్లీ యువజనోత్సవాలలో పాల్గొన్నది. బహుమతులు, ప్రశంసా పత్రాలు అనేకం. ఒకసారి యూనివర్సిటీలో జరిగిన ప్రోగ్రాం సందర్భంలోనే శ్రీనాథుని పరిచయం చేశారు కాలేజీ ప్రిన్సిపాలు. అతను యూనివర్సిటీలో రీడరు. "చాలా బాగా చేశారండీ. ఢిల్లీ ఏమిటి బెర్లిన్ వెళ్ళినా మన యూనివర్సిటీకి మంచి వైజు తెచ్చుకొస్తారు" అన్నాడు చిరు నవ్వుతో.

ఆ నవ్వు ఆ రాత్రి మళ్ళీ గుర్తుకొచ్చింది మల్లికకి. అన్ని చప్పట్లు, అభినందనలలోంచి అదొక్కటే కొలనుగో తెల్లకలువలా లేచి మనస్సుని పులకరింపచేసింది. ఎంత సేపా కాదు. ఒక్క క్షణం!

కానీ ఆ తర్వాత ఎన్నోళ్ళకో - ఒక ఏడాదికి నాన్న గారు చూసి, నిశ్చయించడానికి సిద్ధపడుతున్న సంబంధం అదే. తను పెళ్ళి చేసుకుని గృహిణిగా నిరపడాలన్న కోరిక ఎప్పుడూ అంతకు మునుపు మనస్సుని శూన్యం చేశాయి. కాబోయే అత్తగారు, మామగారు వచ్చి తనని చూసి వెళ్ళినప్పుడూ, ఆ తర్వాత అతనొకసారి హఠాత్తుగా కనబడినప్పుడు క్రొత్త సిగ్గు, ముసురుకొంటున్న ఆ శలు క్రమ్ముకొన్నాయి మల్లికని. అంతకీ కారణము - ఆయనే. ఏ పని చేస్తున్నా, ఏపని చేయకుండా కూర్చున్నా, నిద్రపోతున్నా, అదామందు కూర్చుని అందం చూచుకొంటున్నా వెనుక వ్రుణ్ణి పలకరిస్తున్నారన్నట్లు ఉలికి పడేది మల్లిక మనస్సు.

న వ్వ ని పు వ్వ

తాంబూలాలు పుచ్చుకునేముందు, తీరా ఈ కబురు, అత్తమామలది కాదుట, అభ్యంతరం ఆయనదేట! “దాని అభిప్రాయం కనుక్కోవాలి” అన్నారుట నాన్నగారు.

ఆయనే అన్నారా అలాంటి మాట- కృంగిపోయింది మల్లిక. అదో పెద్ద షరతు చేశారా పెళ్ళికి? నమ్మడం కష్టం. ఎవర్నడుగుతుంది ఎందుకిలా అంటున్నారని? తనతోనే చెప్ప కూడదూ యీ మాట?

“అలాగే అమ్మా?” అన్నది మల్లిక ఉండబట్టలేక.

“నువ్వు కలకాలం స్టేజీ ఎక్కి నాట్యం చేస్తావా ఏమన్నానా? అన్నీ ఇట్టమొనప్పుడు ఇదొక్కటే అడువస్తుదా?” అన్నది అమ్మ. తనింకా సంకేహిస్తోంటే, “అందరూ పెడతా రమ్మా యిలాంటి షరతులు. ఆ తర్వాత మీ యిద్దరి యిష్టమూ కలిస్తే అన్ని అభ్యంతరాలు అప్పుడే పోతాయి” అని నచ్చచెప్పింది అమ్మ.

“నువ్వు కాదు కూడదంటే బలవంతం చేయవద్దని నాన్నగారు గట్టిగా చెప్పారు” అన్నది కూడా ఆమె.

ఎవరో ఏదో అంటారనీ, అమ్మా నాన్న బాధపడతారనీ కాదు. సంకోచం కలిగినా, భయం రేకెత్తినా, మనస్సు కృంగినా ఏమి జరిగినా మనసులో తిష్టవేసిన ఆయన మూర్తి అంగుళం కదలలేదు.

మద్రాసు, మైసూరు, బెంగుళూరు, తిరుపతి, హార్సిల్, కొండలు ఇరవై రోజులు రైళ్ళలో, బస్సుల్లో, టాక్సీల్లో,

హోటళ్ళలో, గెస్టుహౌసుల్లో, అరుణ ప్రభాతాలు, నీలినీడల
సంధ్యలు, వెండి వెన్నెల రాత్రులు కలిసిచూశారు. మల్లిక,
శ్రీనాథ్. రైలు వూపుకి లయగా శరీరం వూగుతోంటే కళ్ళు
మూసుకుని అతని భుజంమీద తలవాల్చేది ఆమె. భోజనం
చేస్తోంటే, చేయి తాకితే, కందిన బుగ్గలతో కళ్ళు వాల్చేది.
గెస్టుహౌసుల్లో అమ్మగారు, అయ్యగారు అని గౌరవించి
మాట్లాడుతుంటే నాకీ కొత్తహోదా ఏమిటని మురిసిపోయేది.
తన చెవి దగ్గర అతను 'చీకట్లో చూడాలి నీ కళ్ళ తళతళలు'
అని రహస్యంగా పాడుతుంటే 'ఉష్' అని అతన్ని వారించేది.

ఇంత సంబరంలో ఒకనాడు గదిలో దీపం మెరుస్తూ
వెలుగుతుండగా అతను మంచంమీద పడుకున్నాడు. ఆమె
ప్రక్కనే కూర్చునుంది. ఆమె వ్రేళ్ళతో ఆడుకొంటున్నా
డతను. "ఎంత నునుపో, ఎంత తెలుపో నీ వ్రేళ్ళు! బాగా
పోషణ చేస్తావల్లేవుందే రుచిగా వుంటాయా?" అన్నాడు
చిటికిన వ్రేలు చటుక్కున కొరికి.

"అబ్బ!" అని చేయి లాక్కుంది. చటుక్కున "ఇదేమి
హస్తమో తెలుసా, కర్తరీముఖం" అన్నది హస్తంపట్టి.

"అహ అల్లాగా? నాకు నాట్యం నేర్పరాదా పోనీ?"
అన్నాడు.

"నేను చేస్తేగా-మీకు నేర్పేది?" గడుసుగా అడిగా
ననుకుంది ప్రశ్న.

“చాలా గడుసుగా అడిగావే? నాకు నేర్పడానికి చెయ్యొచ్చు.”

“చెయ్యొచ్చునంటే మరెందుకని మా నేయమని కబురు పెట్టారు?”

అతనింకా ఆమె ప్రవేశాని సవరిస్తూనే వున్నాడు. “ఏం, కోపం వచ్చిందా అలా అన్నానని?” అన్నాడు.

“వచ్చింది. కానీ మీ అంతట మీరే నాకు చెబుతారేమో కారణం అని ఎదురు చూస్తున్నాను. మీకు నిజంగా అంత అభ్యంతరమా?”

అతను వెంటనే ఏమీ అనలేదు. ఆమె చేతిని వదిలేసి, చేతులు రెండూ తలక్రింద పెట్టుకున్నాడు. “మల్లి, నువ్వు నలుగురిలోను డ్యాన్సు చేస్తాంటే, అందరూ నీ అందం పరిశీలనగా చూస్తారు. అది నేను భరించలేను. ఈ మాత్రం దురాశ యీ ప్రియుడికుండదా?” అన్నాడు. అతని కళ్ళు ఆలోచనలతో బరువుగా వున్నాయి. మల్లిక తలవంచుకునే కూర్చున్నది. అర్థమైపోయింది ఆయన అభ్యంతరం. నాట్య మంటే సౌందర్య ప్రదర్శనేనా అనిపించింది.

“చెప్పి నిజంగా చాలా కష్టంగా వుంటుందా నా కోరిక మన్నించడం?” అన్నాడతను ఆమెవేపు తిరిగి భుజం మీద చేయివేసి.

మల్లిక తేలిగ్గా నవ్వింది. “ఉండదు” అన్నది.

—బి. ఏ. రిజల్టు వచ్చాయి పెళ్ళి కాగానే. క్లాసు

వచ్చింది. ఎమ్. ఏ. అన్నది, లైబ్రరీ, డిప్లమా కోర్సు అన్నది, లా అన్నది—కానీ దేనికి శ్రీనాథ్ వప్పుకున్నాడు కాదు. “రోజూ కాలేజీకి ఎక్కడ వెడతావు. నువ్వెడితే నాకు తోచదు” అన్నాడు. అత్తగారు, మామగారు పెద్దకొడుకు దగ్గర విశాఖపట్నంలో వుంటారు. ఇంట్లో ఒక్కతే తను. అతను యూనివర్సిటీకి వెళ్ళేటప్పుడు స్కూటరుమీద తీసుకెళ్ళి అమ్మగారింటిలో దింపేవాడు. మధ్యాహ్నం మూడింటికి తనే వచ్చేసేది యింటికి. హఠాత్తుగా అంత చైతన్యం ఆపేయటం కష్టంగా ఉండేది. ఎంతసేపని పుస్తకాలు చదువుతుంది. రేడియో వింటుంది. కుట్లు కుడుతుంది? తగిన పరిశ్రమలేక వళ్ళుకూడ రావటం ప్రారంభించింది. “ప్రొద్దున్న ఎక్స్‌ర్ సైజు చేసుకోరాదూ?” అంటాడతను.

“నేను యింట్లోనే వుంటానివాళ” అన్నది ఒకనామ అతను బయలుదేరమని తొందర చేస్తుంటే. కారణం అతనడగలేదు. తను చెప్పలేదు. రాత్రి వసజ ఫోన్ చేసింది ఏదో మాట్లాడాలి వస్తానని. ఇల్లంతా బాగా సర్దుకుంది మల్లిక— వసజ యింటిని చూసి ఇల్లాలిని చూసేరకం మనిషి కనక.

“ఏమిటి యింత లావైనావు—ప్రొఫెసరు అంత బాగా చూసుకుంటున్నారా నిన్ను?” అన్నది వసజ వస్తూనే బుజాలు పట్టి కుదిపేస్తూ.

దిగులుగా ముఖంపెట్టి “నిజంగా అంత ఘోరంగా వున్నానా?” అన్నది మల్లిక.

“ఛా- వూరికే అన్నాను. బాగున్నావు నిండుగా. అంత దిగులు పడతావేం? ఇంకా నళ్ళు వచ్చేయకుండా సన్నబడటానికి ఉపాయం చెప్పడానికే వచ్చాను నేను” తనొచ్చినపని చెప్పింది వనజ. కాలేజీలో ఓల్డు స్టూడెంట్లు డేట్- ఆరోజున తను డాన్సు చేయాలిట.

“నద్దు వనజా- అది మాత్రం నన్నడగకు” అన్నది మల్లిక వెంటనే.

“అదేమిటి? నీది షూర్ ప్రోగ్రాం అని నేను అనుకుంటే” అని ఒక్క నిమిషం పరకాయించి చూసి “చేసే స్థితిలో లేవా” అన్నది.

“అబ్బే! అదేమీలేదు- ఆయన కిష్టంలేదు” అని తల వంచుకుని చెప్పింది. వనజ తేలిగ్గా వదిలే మనిషికాదు.

“నువ్వేమీ పెద్ద ప్రదర్శన మివ్వడం లేదుగా? అదైతే ఆయనకి అభ్యంతరం ఉండొచ్చు. మనం నలుగురం స్నేహితులం కలిసే అకేషన్ యిది. ఒక్క పది నిమిషాల టేప్ వదై నావుంటే చేసేయ్యి” అన్నదామె. కొంచెం ఆగి “పెళ్ళికిముందు ఎన్నో అంటారు. అవన్నీ పట్టుకూకామంటే కాపురం సాగుతుందా?” అన్నది.

మల్లిక కాస్సేపు ఆలోచించింది. ఏమీ అనక తమాయించుకుని “రా, లోపలికి, నా సంసారం చూడవూ!” అని తేచింది. అనాసపండు ముక్కలుపెట్టి ఓవల్టిన కలిపియిచ్చింది.

ఇంట్లో తను కొనుక్కున్న వస్తువులు, బహుమానాలు వచ్చిన వస్తువులు అన్నీ చూపించింది.

“మరింతకీ ఏమిటో చెప్పు నీ అభిప్రాయంనామట్టుకు నాకు ఏమీ తప్పు కనబడటంలేదు. నేర్చుకున్న విద్య సరదా కై నా పనికిరావద్దా?” అన్నది చివరికి వసజ! “పోనీ నేను మాట్లాడనా ఆయనతో?” అన్నది.

“అమ్మో వద్దు! నేను ఆలోచించుకుంటాను. రేపు ఫోన్ చేసి చెబుతాను” అన్నది.

“నేనే చేస్తాను. బాధ్యత నాదేగా?” అని నవ్వింది వసజ.

ఆమె వెళ్ళిపోయాక ఏమీ తోచక యిల్లంతా తిరిగింది మల్లిక. బీరువా తేరిచి బట్టలు సర్దుతూ, డాన్సు డ్రెస్సులు తీసి చూసింది. అప్పట్లో యివి అమ్మగారింటినుంచి తీసుకురావద్దనుకుంది తను. “నీవేగా? పట్టుకెళ్ళు” అన్నది అమ్మ. అక్కడ నేర్చినవి అక్కడే వదిలేయాల్సింది అన్న ఆలోచన వచ్చి కళ్ళల్లో నీళ్ళు తిరిగాయి మల్లికకు.

నాట్యం అంటే శరీర సౌందర్యాన్ని ప్రదర్శించడమనే ఆపోహలో పడిపోయారు అంత తెలిసినాయనా. సరే, ఆయన మాటనేబట్టి ఆలోచించినా, ఆ సౌందర్య ప్రదర్శన, తోటి ఆడవాళ్ళ ముందైతే అభ్యంతరం ఏముంటుంది? కానీ ఆయనతో వాదించడం కష్టం. ఇక దీన్ని గురించి చర్చలేదు అన్నట్లు ఏదో ఒకటి అనేస్తారు. తనకింక ఏమనడానికీ తోచదు.

వదిరోజులుంది ఓలు స్టూడెంట్స్‌డే. తను కొంచెం ప్రాక్టీసు చేస్తే యిరవై నిమిషాలకి రెండు అయిటమ్స్ చేయ గలడు. ఆరోజు బుధవారం కూడాను. ఆయనకీ రోటరీడే. ఇంట్లో వుండరు. ఇల్లా ఆలోచిస్తోంటే మల్లిక గుండెలు గబగబ కొట్టుకున్నాయి. చెప్పకుండా వెళ్ళిపోయి చేస్తే? ఆలోచన తోచగానే చాలా గాభ గా కలిగింది. అది మెల్లగా నర్దుకుని, ఆయనకి తెలిసే అవకాశం లేదని, ఒకవేళ తెలిసినా ఏం కోప్పడతారులే అని ఆలోచించుకుంది. తనేమంత తప్పు చేస్తోంది ఆయన బాధపడటానికి. తోటి ఆడపిల్లల కోరికని మన్నిస్తున్నాను. అంతేగా అనుకుంది. చివరికి ఈ నిర్ణయానికి వచ్చాక మనస్సు కలత దీరింది. డ్రెస్సులు ఒక అరగంటసేపు గాలికి ఆరబెట్టి, లోపల దాచింది.

“రోజంతా ఏంచేశావు—తోచదని గోలచేస్తావుగా— ఒక్కతైవీ వుంటే తోచిందా?” అన్నాడు మధ్యాహ్నం మూడున్నరకు తిరిగి రాగానే శ్రీనాథ్.

“ఓ” అని తలూపింది మల్లిక. అతనికి ఫలహారం, టీ అవీ యిస్తోంటే “ఏమిటింత ఉషారుగా వున్నావు?” అన్నాడు. నవ్వేసింది మల్లిక. ఉల్లాసంగా ఉన్న యీ సమయంలో అను మతి అడుగుదామా అనిపించి మళ్ళీ వద్దంటారేమోనన్న బెరుకు వెనక్కి లాగగా, వూరుకుంది.

రోజూ ప్రొద్దున్నే తను ప్రాక్టీసు చేస్తోంటే, అతను వచ్చి తొంగిచూసి వెళ్ళిపోయేవాడు. ఎందుకు చేస్తున్నావని

అడుగుతాడేమో. అబద్ధం ఎలా చెప్పనా అనుకునేది. అతను అడగలేదు. ఎల్లండి ప్రోగ్రాం అనగా అమ్మతో అన్నది, ఇల్లా చేస్తున్నాను, రాత్రికివచ్చి ఉండిపోతానని. 'అతను వప్పు కున్నాడా?' అనడిగింది అమ్మ. తను చెప్పలేదంటే 'అలా ఎంనుకు చేస్తావు' అని మందలించింది. మల్లిక వాదనలోకి దిగితే, ఆవిడకి చికాకు వచ్చి 'మీ సంసారం సంగతి నా కెందుకు?' అని వూరుకుంది.

—మంగళవారం ప్రొద్దున్న వనజ ఇన్విటేషన్ తెచ్చి ఆయన కిచ్చినప్పుడు మల్లిక బెదురుగా చూసింది ఆయనవంక. ఎవరిపేర్లూ లేవు. వినోద కార్యక్రమం అని మాత్రమే వుంది. "ఓహో, యీ ఓల్డు గరల్స్ ఆటలు, పాటలుకూడా చూపిస్తారన్నమాట" అని నవ్వాడతను.

"ఊరి బొంబాయి గవర్నరు వస్తున్నారు. సాయం త్రం నుంచి చాలా పనుంటుంది. ఏమీ అనుకోకండి రాలే సందుకు, మల్లిక ఎలాగూ వస్తుందిగా?" అన్నాడు.

వనజ వెడుతుంటే గేటువరకు వెళ్ళింది మల్లిక, "ఎందుకు యిచ్చావు ఇన్విటేషను—నక్కేదో రభసచేసేటే ఉన్నావు. ఊరంతా పిలుస్తున్నావా?" అన్నది కొంచెం కోపంగా.

"లేదు. ఊరికేనే కొందరి మనుష్యుల్ని పిలుస్తున్నాము. ఇంతకీ మీ ఆయన వస్తారేమో కొంపదీసి?" అన్నది వనజ.

“ఠారులే. ఒకవేళ వస్తారని చూచాయగా తెలిసినా నేను గెరుహజరు. నీ పరువేమైనా కానీ. ఇంకెప్పుడూ ఇలాంటి పని చేయను బాబూ!” అన్నది మల్లిక.

బుధవారం రాత్రి అమ్మగారింట్లో వుంటానని పర్మిషన్ పుచ్చుకుంది. అతను సరేనన్నాడు.

మేకప్ చేసుకుని అద్దంలో చూసుకుంటే ‘ఎన్నాళ్ళకు!’ అని మనస్సు సంబరపడింది.

చాలామంది జనం వచ్చారు. సరస్వతికూడా వచ్చింది. అయిటమ్ కాగానే లోపలికి వచ్చి కాగలించుకున్నంత పని చేసింది. “మొత్తంమ్మీద గెలిచావే?” అన్నది నవ్వుతూ. మల్లిక నవ్వులేకపోయింది. ప్రతివాళ్ళతోనూ అబద్ధం ఆడా లంటే కష్టంగా వుంది. సరిగ్గా సమాధానం చెప్పకుండా ఏదో వేరే మాట్లాడింది.

రాత్రి వనజ కారులో యింటిదగ్గర దిగబెట్టింది. అమ్మ, నాన్నగారు తనకోసం భోంచేయకుండా కూర్చుని వున్నారు. “బాగా జరిగిందా?” అనడిగింది అమ్మ.

మల్లిక తలూపి, “మీరు కూర్చోండి నాన్నా. నేనొక పావుగంటలో వస్తాను” అంటూ మేకప్ కడుక్కోడానికి వెళ్ళింది. తను వచ్చేసరికి వాళ్ళు మాట్లాడుతున్నది ఆపే శారు. అమ్మ తనని చూసి కంచంలో వడ్డించింది. భోజనం చేస్తోంటే నాన్నగారు చాలా మానంగా వున్నారు. తను చేసినపని కయనకి అయిష్టత కలిగించిందని గ్రహించింది

మల్లిక. కానీ, ఆయన ఏమైనా ప్రస్తావితేనే ఆ విషయం మాట్లాడుదామనుకుంది.

ప్రొద్దున్నే కాఫీత్రాగి యింటికి వెళ్ళిపోయింది. డ్రస్సులు, టేపు అవీ వదిలేసి వెళ్ళింది. భయం భయంగా వుంది అతనికి తెలిసిపోతుండేమోనని. ఇల్లు, ఆయనా మామూలుగానే వుండడం చూసి మనస్సు కుదుటపడింది.

“నువ్వు లేకపోతే నా కేమీ తోచలేదు మల్లీ- ఉంటే పని సాగదని అనేనాడినా, లేకపోతే ఏదీ సాగదని తెలిసింది” అన్నాడు శ్రీనాథ్. వెళ్ళిన వెంటనే వంటపనిలో పడిపోయింది. మనో ఆలోచనకు వ్యవస్థలేదు. కాలేజీకి వెళ్ళాక ఎవరైనా చెబుతారేమోనని భయం వేసింది.

నాట్యం చేస్తోంటే ఏమిటో హాయిగా వుంటుంది. మనస్సు, శరీరం తేలిగ్గా వుంటాయి. ఎంతోమంది అనుభవాలు పాటలలో పొదిగితే, వాటికి గురువులు అభినయం కూర్చారు. నర్తకి వాటిని అనుభవిస్తూ, తాదాత్మ్యం పొందుతూ ప్రదర్శిస్తుంది. అందులో అభ్యంతరకర్మమైన విషయం ఏమున్నది? ఆయన్ని అడిగి తేల్చుకోవాలి. ఆలోచిస్తూవుంటే ప్రయోజనం ఏమిలేదుకానీ, ఆలోచన మానడం తనతరం కావడంలేదు. సాయంత్రం ఆయన వచ్చి రాగానే ముఖం వంక పరిశీలనగా చూసింది. కోపం కనబడలేదు. ‘అమ్మయ్య గట్టెక్కివట్టే’ అనుకుంది.

మర్నాడు ప్రొద్దున్న కాఫీచేసి ఆయన కిద్దామని పట్టు
కొచ్చింది. హాల్లో పేపరు చూసుకుంటున్నారు. కాఫీ యిస్తే
అందుకుని, మళ్ళీ పేపరు చూస్తున్నారు. తన కాఫీగ్లాసు
తెచ్చుకుని, ఆయన కుర్చీ వెనకాలకెళ్ళి నిలబడి పేపరులోకి
చూసింది. చటుక్కున చూసింది కుడిచేతివేపు పైనున్న ఫోటో.
ఒక్కసారిగా చెమట పట్టింది. గ్లాసు చేతిలోంచి క్రింద
పడుతుండేమో అనిపించింది. మెల్లిగా కదిలి లోపలికి బయలు
దేరింది. గాభరాగావుంది. ఏదో ఒక పనిచేయాలన్నట్లు తచ్చా
డింది. డైనింగుటేబిలుదగ్గర కూర్చుని కాబేజి సన్నగా తరగడ
మారంభించింది. ఆయన వస్తారు, అడుగుతారు అని గాభరా
వేస్తోంది. ఆ ఫోటో ఎవరు తీశారు. ప్రతికకి ఎవరిచ్చారు-
అదేమంత పెద్ద ఉత్సవమని తీసుకున్నారో ఆ ఫోటో- ఇంకేవీ
దొరకక వేసినట్లున్నారు.

నాలుగైదు నిముషాలకి మనస్సు కొంచెం సర్దుకుంది.
ఎలాగైనా యీ పరిస్థితికి తను సిద్ధపడే వుంది. ఇంకెందుకు
గాభరా- అనుకుంటుంటే శ్రీనాథ్ లోపలికి వచ్చాడు. ఖాళీ
గ్లాసు తెచ్చి లోపల పెట్టాడు. అది ఎన్నడూ చేయనిపని.
తనతో ఏమి అనకుండానే స్నానానికి వెళ్ళిపోవడం చూచింది.
చాలా కోపం వచ్చినట్లు అర్థమైంది. స్నానం చేసివచ్చి
బట్టలు వేసుకుంటున్నాడు గదిలో. ఎక్కడికి వెడుతున్నట్లు-
తల దువ్వుకుని, చెప్పలు తొడుక్కుంటుంటే వెనుక వెళ్ళి
నిలబడింది. “ఎక్కడికి వెడుతున్నారు- ఇంత ప్రొద్దున్నే?”

అన్నది- ఎంతో నీరసంగా వచ్చింది మాట. సమాధానం చెప్పలేదు. ఆమెని తప్పించుకుని బయటికి వెళ్ళిపోయాడు. దెబ్బతిన్నట్లు వెనక్కి తగ్గింది మల్లిక.

అతను వెళ్ళిన పది నిమిషాలకి తేరుకుని, హాల్లోకి వెళ్ళి పేపరు తీసి చూచింది. తన ఫోటో 'తిల్లాన'లో పోజు, ఆ క్రింద వార్షికోత్సవం గూర్చి పదిలైన రిపోర్టు ఉన్నాయి. ఫోటోలు ఆరోజు ఆడపిల్లలే తీశారు సరదాకి. ఎవరు పంపారో ప్రతికటి? వనజకి ఫోన్ చేద్దామా అనుకుంది. తన సంతానం విషయాలన్నీ ఎందుకు చెప్పుకోవడమని మళ్ళీ ఆలోచించింది. ఆయన చూడడం చూసేశారు. ఇక ఎవర్నడిగి ఏం లాభం?

స్నానం, వంట పూర్తయినాయి. పదకొండు, ఆ తర్వాత పన్నెండు గంటలు దాటుతున్నాయి. కానీ ఆయన జాడలేదు- మల్లికకి ఆకలి వేస్తోంది. ఎక్కడికి వెళ్ళినట్లు? పన్నెండున్నర అవుతోంటే యూనివర్సిటీకి ఫోన్ చేసింది. ఐదారు నిమిషాలకి శ్రీనాథ్ కంఠం "హాల్లో!" అని విన బడింది.

"నేనే మాట్లాడుతున్నాను."

"ఆ-ఏమిటి?" అన్నాడతను.

"మీరు భోజనానికి రాలేదు. నేను వెయిట్ చేస్తున్నాను."

"తినేసేయి."

"నేను తినను. మీరు రండి."

“నేను రావడానికి వీల్లేదు.”

“ఎన్నింటికి వస్తారు?”

“తెలియదు. పనుంది. అయూమ్ వెరీ బిజీ హియర్”

అంటూ పెట్టివేశాడు. మల్లికకి ఉక్రోశం, ఏడుపు వచ్చాయి. ఆకలి మండిపోతోంది. లోపలికి వెళ్ళి కాస్త మజ్జిగ త్రాగింది పంచదార వేసుకుని. మంచంమీద పడుకుంది.

ఎప్పుడు నిద్ర పట్టిందో, మెలకువ వచ్చేసరికి నాలుగున్నరైంది. తలుపులు తీసే నిద్రపోయానని గుర్తు వచ్చేసరికి చటుక్కున లేచింది. హాల్లో తేబిలుదగ్గర కూర్చుని ఆయన వ్రాసుకుంటున్నారు. వెళ్ళి వెనకాల నిలబడి భుజంమీద చేయి వేసింది. తనచేత్తో తొలగించాడతను. “చాలా కోపం వచ్చిందేనా మీద?” అన్నది. వ్రాస్తున్న అతని కలం ఆగింది.

“మధ్యాహ్నం ఎక్కడైనా భోజనం చేశారా? వండిన వన్నీ అలాగే వున్నాయి” అన్నది. అతను బదులు పలుక లేదు.

“టీ చేయమంటారా? లేకపోతే, పెరుగు అన్నం తింటారా.”

“నాకేమీ వద్దు. నీపని నువ్వు చూసుకో.”

“నాపని మిమ్మల్ని చూసుకోవడమే. చెప్పండి” అన్నది అతని జుట్టు సవరిస్తూ.

అతను కలం, పుస్తకం మూసేశాడు. వ్రాసుకుంటున్న

కాగితం మడిచాడు. “నేను పసిపిల్లవాడినని నీ ఉద్దేశ్యమా మల్లికా?” అన్నాడు వెనక్కి తిరిగి.

ఆమె తల వంచేసింది. “అలా ఎందు కనుకుంటాను?” అన్నది.

“మరి?.. నీ యిష్టప్రకారం నువ్వుండు. నన్నిలా బ్రతక నియ్యి.”

“నేనేం చేశానండీ యిప్పుడు? ఆడపిల్లల కాలేజీక దా అని చేశాను. మీకు చెప్పకపోవడం తప్పే.”

“నేను ఆ విషయం అడగటంలేదు. నా అభిప్రాయానికి గడ్డిపోచ విలువ లేనప్పుడు నాతో మాట్లాడవలసిన అవసరం లేదు” అన్నాడు.

“మీ మాట కాకపోతే ఇంకెవరిమాట కావాలి నాకు? ఒక్కసారి ఆడపిల్లల కాలేజీలో చేసినందుకు యింత కోపం గావాలా?”

“నా మనస్సులో కోపతాపాలు కలగడానికి కూడా నీకు అభ్యంతరం ఉందా? నీలాగ రహస్యాలు దాచుకోవడం నాకు చేతకాదు.”

“నేనిప్పుడేం చేశాను రహస్యంగా? మిమ్మల్నడిగితే మీరు వద్దంటారేమోనని భయంవేసి వూరుకున్నాను. అంత దాచుకోవలసిన తప్పు నేనేం చేశాను?” ఉక్రోశంతో వచ్చాయి యీ ప్రశ్నలు.

“తప్ప చేయలేదనే నువ్వనుకొంటున్నావా?” కళ్ళు చిటిస్తూ అతనడిగిన ఈ ప్రశ్నకి ఆమె మనస్సు భగ్గుమంది.

“ఎంత తప్ప చేశాను— అసభ్యమా, అవినీతా చిన్న డాన్సు చేస్తే? ఇంత చదువుకుని, సంస్కారంగల మనిషి యింత సంకుచితంగా ఆలోచిస్తారని అనుకోలేదు. పదిహేనేళ్ళ నుంచి నేను, నా నాట్యం పెనవేసుకుని పోయినాము. జబ్బు చేసి పడుకుంటే తప్ప, ఒక్కనాడు మాసలేదు నేను. ఎంత కట్టుబాటు చేసుకున్నాను నా కోరికని— ఎప్పుడో నచ్చ చెప్పకోగలను అనుకున్నాను. నేర్చుకున్న విద్య లోపల్లోపలే నాశనం చేయాలని మీకేమిటి యీ పట్టుదల?” కంఠం జీర బోయింది. ఏమీ చేయలేని తన స్థితికి దుఃఖం వచ్చింది. ఏమిస్తూ లోపలికి వెళ్ళిపోయింది.

ఏమిప్పు ఆపుకుంటూ, కళ్ళు తుడుచుకుంటూ టీ చేయడం ప్రారంభించింది. ఎటువంటి మనిషిని, ఎలా అయి పోయినానని తోచి మనస్సు బాధతో బరువెక్కిపోయింది. టీ తయారుచేసి, పట్టుకెళ్ళింది. అతను అందుకోలేదు.

“నాకు వద్దు. నువ్వు త్రాగు” అన్నాడు.

“నేను త్రాగడంకోసం చేసుకున్నానా యిది? ఏమి టింత పంతం మీకు!” అన్నది.

“నీ యిష్టం నీదైనప్పుడు నా యిష్టం నాది,”

“సరే అయితే, నేనిక్కడ ఉండి కూడ మీకేమీ ప్రయోజనం లేదు. ఉన్నా, లేకపోయినా మీకు బాధలేదు. ఇంకా వుంటేనే బాధ. మా ఇంటికి వెళ్ళిపోతాను.”

ఇందుకు అతనేమీ అనకపోయేసరికి, “ఏమంటారు?” అని రెట్టించింది.

“నీ యిష్టం” అన్నాడు.

టీ గ్లాసు అక్కడే వదిలేసి, వినవిస లోపలికి వెళ్ళిపోయింది. ఈ వేళతో తేలిపోయింది. బట్టలు ఒక బ్యాగ్ లో పెట్టుకుంది. ముఖం కడుక్కుని, తల దువ్వుకుంది. నెనుక తలుపులన్నీ వేసేసి, వండిన అన్నం అల్లాగే తేబిలుమీద వదిలేసి యివతలికి వచ్చింది. “నేను వెడుతున్నాను” అన్నది. అతను బదులు పలుకలేదు. ఒక్కసముషం నిలబడి, బయటకు నడిచింది.

—బట్టలు చూసి, అమ్మ “యిదేమిటి” అన్నది. “వచ్చే శాను” అన్నది మల్లిక. అమ్మ తెల్లబోయింది. “అదేమిటి? పోట్లాడుకున్నారా?” అన్నది.

“ఏదో ఒకటి— నన్నేమీ అడక్కమ్మా!” మేడమీది గదిలోకి వెళ్ళి, బ్యాగ్ పడేసి పడుకుంది.

అమ్మ పైకి వచ్చింది. “ఏమిటి మల్లీ అల్లా పడుకున్నావు? ఏమైందో చెప్పవేం! నువ్వు తనతో చెప్పకుండా డాన్సు చేశావని తెలిసిందా? కోప్పడ్డాడా?” అని ఎన్నిసార్లూ అడగ్గా అడగ్గా చివరికి మల్లిక పలికింది. “నేనంటే అంత గిట్టకపోతే అక్కడ ఉండనమ్మా” అని.

“మీరు చదువుకున్నవాళ్ళు, ఏమైనా కలతలొస్తే సర్దుకోవాలిగానీ రభస చేసుకుంటారుటే?” అన్నది అమ్మ.

“సర్దుకోవటం యిద్దరిలోనూ ఉండాలిగా?” నన్నే అంటారు. ఆయనకి చెప్పరేం?”

“స్వంత బిడ్డవి నీకు చెప్పకపోతే యింక అతనికేమి చెప్పగలము?” అన్నది అమ్మ.

నాన్నగారు పూళ్ళోలేరు. అమ్మ ఎన్నోసార్లు బలవంతం చేయగా వెళ్ళి భోజనం చేసింది మల్లి. పూర్తిగా విషయం అర్థం చేసుకోకుండా మాట్లాడుతుంది అమ్మ అన్నిటికీ తనచే బాధ్యత అన్నట్లు “ఒక్కతైవీ పడుకుంటావా పైన?” అని అమ్మ అడిగితే తలూపి పైకి వెళ్ళిపోయింది మల్లిక.

పడుకుంటే ఎప్పటికీ నిద్రపట్టదు. రేపట్నంచీ తను సీరియస్ గా డ్యాన్సు ప్రాక్టీసు చెయ్యవలసిందే. రెండు మూడు నెలల్లో మూడుగంటల ప్రదర్శనలు ఇవ్వగలను. స్టూడెంటుగా వున్నప్పుడు తనకి పేరు వుండనేవుంది. ఇప్పుడు కొత్తగా పరిచయంచేసుకోనక్కర్లేదు. నెలకి రెండైనా ప్రదర్శన లివ్వవచ్చు. బొంబాయిలో, పూనాలో, అలహాబాదులో స్నేహితులున్నారు. అటువేపు చాలా అవకాశాలుంటాయి.

ఇలా ఆలోచిస్తుంటే నిజంగా ఎంతో భవిష్యత్తు కనబడుతోంది. మాస్టరుగారు అనేవారు— ‘నాట్యంమాత్రం వదలకు, అందరినీ వరించదు ఆ కళ. వరించినప్పుడు త్రోసేయ కూడదు’ అని. పెళ్ళికి ఆయన రాలేదు. ఆ తర్వాత యింటికి పిలిచి బట్టలు పెట్టారు. ‘మీ ఆయన కిష్టమేనా’ అని ఆయనడిగితే, ‘వూఁ’ అన్నది మెల్లిగా.

పది, పదకొండు, పన్నెండు- క్రింద గడియారం గంటలు కొట్టినప్పుడు హఠాత్తుగా 'ఆయనేం చేస్తున్నారో' అనిపించేది. వెంటనే నలకని తీసినట్లు ఆ ఆలోచనను తీసేసేది. తనను గురించి అంత ఆలోచనే ఆయనకి వుంటే ఇంతవరకూ వచ్చేది కాదు పరిస్థితి.

తను నర్తకిగా గొప్ప పేరు తెచ్చుకుంటోంటే, ఆయన ఒక్కసారైనా ఒక్క ప్రదర్శనైనా చూద్దానికిరారా? చూసినప్పుడైనా అనిపించదూ ఎందు కింత అన్యాయం చేశానని? తను పేరుకోసం చేస్తోందనే అనుకుంటారు కానీ- తనలో జ్వాలగా వెలుగుతున్న ఒక ఆకాంక్షతో, తనని మైమరపించే ఒక ప్రేరణతో చేస్తోంది. తన బ్రతుకులో ఒక భాగం యీ నాట్యం- అనుకోదు. తనే గోపికగా, రాధగా కృష్ణుడిగా, మహిషాసుర మర్దనిగా అన్నిటిగా మారిపోయి అనుభూతి పొందుతుంది. శరీరంలో, మనస్సులో ఒక తీవి, ఒక నిండు దనం ఆక్రమించుకుంటాయి. ప్రాచీనమైన యీ దేశ సంస్కృతీ చిహ్నంగా తాను నర్తకునిట్లు, లాస్యపార్వతి అంశ తనలో ఒక కళికగా వెలిగి కాంతులు చిమ్ముతున్నట్లు భావాలు కలిగేవి. అవన్నీ ఆయనకి అర్థంకావు. ఎప్పటికీ బోధపడవు.

పడుకుంటే తోచడంలేదు. లైటువేసి, కిటికీ దగ్గర నిలబడింది. క్రింద మామిడిచెట్టు మీద లైటు పడుతోంది. ప్రక్కనే వున్న సన్నజాజి గుబురుమీద తెల్లగా పూలు

కదిరిస్తున్నాయి. చినుకులుపడి చెట్లన్నీ తడిసి, గాలికి పూగు
తున్నాయి. ఎక్కడా ఏమీ చప్పుడు లేదు. నిశ్శబ్దత భయం
వేసేదిగా వుంటుంది ఒక్కోసారి. అలజడి కలిగించేదిగా
వుంటుంది మరోసారి.

ఆయనే ప్రేక్షకుల్లో వున్నప్పుడు నాతోడి దాంపత్యం
కంటే యీ ఆట ఎక్కువదా మల్లికి—అనుకుంటారు. అను
కుంటారు! పదునుగా ఏదో కదిలింది మనస్సులో. ఎక్కువదా?
ఎవరో త్రోసినట్లు ముందుకు వంగి కిటికీ చువ్వలకి ముఖం
ఆన్చి క్రిందికి చూసింది. విరబూసిన సన్నజాజి ఎంత సున్ని
తంగా వుంది. అలాంటిదికాదూ తన సంసారం— తన నూరేళ్ళ
బ్రతుకు!

అలా చూస్తుంటే ఏ ఆలోచనా రాలేదు. ఇందాకటి
పూహలన్నీ చెరిగిపోయి వెలితిగా వుంది మనస్సు. ఆయన
అలాగే అనుకుంటారు. అనుకోవడంకాదు, అదే నిజమని
తాను చెప్పేసి మరీ వచ్చింది. 'మీకంటే నాకిదే ఎక్కువ'
అని చెప్పింది— నోటితోకాదు, ఎన్నోవిధాల చెప్పింది. గాలి
విపరీతంగా వీచి సన్నజాజి కదిలిపోతోంది. ఒక్క క్షణం,
తెల్లగా మెరుస్తున్న పూలన్నీ రాలిపోయి, పచ్చని ఆకులన్నీ
వాడిపోయి మోడులాంటి సన్నజాజి కళ్ళముందు కనబడింది.
అదేమిటని కంగారు పడింది మల్లిక మనస్సు. నీ సంసారం
అన్నట్లు ఎక్కడో లోపల్లోపల్నుంచి సన్నగా వినబడి
నట్లుంది.

పన్నెండు, ఒంటిగంట, రెండు— గంటలు విన్నది. కళ్ళు మంటలు పుడుతున్నాయి. ఆవిరువస్తున్నాయి శరీరంలో. 'అమ్మా!' అని నిట్టూర్చింది. మనస్సు కరిగిపోయినట్లు కన్నుళ్ళు క్రమ్ముకున్నాయి. నిప్పులా లైటు వెలుగుతూనే వుంది. ఎర్రని జ్యోతుల్లాంటి ఆ కళ్ళు ఎప్పుడో నిద్రతో మూసుకున్నాయి.

—అతని చెయ్యి తగిలి, చల్లారిపోయిన టీ గ్లాసు ప్రక్కకు ఒరిగింది. తేబిలంతా వున్న కాగితాలు హడావిడిగా తేవేసి, టీ బొట్టుగా క్రిందకు కారుతోంటే బ్లాటింగు పేపరు వేశాడు. ఇంకా క్రిందికి కారుతోంటే లోపలికి వెళ్ళి బట్ట కొర్రం వెతికి, అది కనబడక రుమాలు తెచ్చి తుడిచాడు. ఇల్లంతా జిడ్డుగా వుంది. ఏమీ పనిచేయడానికి కుదురదు. ఫాన్ వేసి వెళ్ళి బయట నిలబడ్డాడు.

తను అనుకున్నంతా అయింది. ఎంత కోపం ఈ మనిషికి! భగవంతుడు యిద్దరికీ శిక్ష వేయబట్టి యీ దాంపత్యం యిలా పరిణమించింది.

లోపలికి వెళ్ళి కాస్సేపు తిరిగాడు. బట్టలు మార్చుకుని యింటికి తాళంవేసి బయలుదేరాడు. పిల్లలు ఆడుకుంటున్నారు వీధిలో. నడిచి, నడిచి విసుగొచ్చింది.

ఆకలి వేస్తోంది. హోటల్లోకి వెళ్ళాడు. భోంచేద్దామని పించింది. మల్లి తిన్నదో లేదో అని తోచి, కడుపులో దేవి నట్లయింది. కాఫీ తెప్పించుకొని మెల్లిగా త్రాగాడు. ఇంటికి

వెళ్ళాలనిపించడంలేదు. తను వస్తాడని ఎదురుచూసేవారెవరున్నారు కనుక?

మల్లిక వెళ్ళగానే వాళ్ళు అడిగి వుంటారు ఎందుకొచ్చావని. ఆమె ఏదో చెప్పివుంటుంది. తను ప్రొద్దున్నుంచీ ఎంత బాధపడ్డాడు. మనిషిపై విశ్వాసం ఎలా వుంటుంది? తనని మోసంచేసి కూడా చేద్దామనుకుంది. ఎప్పటికైనా తెలిసినస్తుంది ఆమెకి. పెద్దలైనా తెలియ చెబుతారు. ఏదీ జరక్కపోతే? పెద్ద నిట్టూర్పు విడిచాడు శ్రీనాథ్.

ఎంతసేపూ కళ అంటుండేకానీ, ఆ కళని చూసే ప్రేక్షకుల సంగతి ఆలోచించిందా? అందరూ కళకోసమే చూస్తారా? అభినయం అర్థమయ్యే చప్పట్లు కొడతారా? ఆమె శరీరం వయ్యారాన్నీ, చేపల్లా కదిలే కళ్ళనీ చూస్తారు. తనకి ప్రాణం పోయినట్లుంటుంది అది తలచుకుంటే. ఆమెకది అర్థంకాదే!

మెల్లిగా నడుస్తూ పార్కు వేపు చేరాడు. తను కాఫీ త్రాగుతున్నప్పుడు కాబోలు, వర్షం కురిసింది. పార్కు అంతా దీపాలు. గడ్డి కాలిక్రింద మెత్తగా వుంది. గాలికి చెట్టు కదిలి, నీటితుంపర్లు మీద రాలుతున్నాయి. సిమెంటు తిన్నె ఒకటి కడిగినట్లుగా తెల్లగా వుంది. దానిమీద కూర్చున్నాడు.

ఎందుకిలా మూర్ఖంగా ప్రవర్తిస్తుంది మల్లిక? పదిహేనేళ్ళ నుంచి అలవాటైంది డాన్సు అంటుంది. ఔనుమరి,

తను ఏడాది నుంచేగా అలవాటైనాడు! ఎలా కొలుస్తోంది అనుబంధాలని ఏళ్ళతో!

పైన వెలిగే లైటువంక చూస్తూ, ఆ బెంచీమీద వ్రాలాడు శ్రీనాథ్. అమ్మకీ, నాన్నకీ తెలుస్తుందేమో యిలా జరిగిందని! బంగారు బొమ్మలా వుంది కోడలని మురిసిపోయింది అమ్మ. తను మాత్రం? అప్పుడు యూనివర్సిటీలో చూచినప్పుడు, పాలరాతితో చెక్కిన శిల్పం నడిచినస్తోంది అనిపించింది తనకి. ఆ రూపాన్ని చూసే సమ్మోహితుడై, ప్రేమించాడు.

బోసు, ఆ రోజు స్టేజిమీద శ్వేతపద్మం నూరు రేకులు విప్పుకుని, ఆడుతున్నట్లు కనబడింది తన కళ్ళకి. నిజంగా నాట్యం చేసేటప్పుడు ఆమెని చూడటానికి కళ్ళు చాలవు. తెల్లత్రాచులా పరుగెత్తుతుంది. మెరుపుతీగలా తళుక్కున మెరుస్తుంది. జాలిగా నదిలా ప్రవహించినట్లుంటుంది. ఆ మెచ్చిత్వం పూర్తిగా విచ్చుకుని పదహారు కళ్ళతో శోభిస్తుంది. అప్పుడేకాదు తన కళ్ళు మిరుమిట్లు గొలిపింది! మళ్ళీ ఆ స్థితికి వెడతానంటుంది! బోను, అలా అయిపోవాలని పిచ్చిగా ప్రయత్నిస్తోంది కదూ?

రేకులన్నీ విప్పుకున్న పద్మం నవ్వుతుంది. తను ప్రేమించింది ఆ పద్మాన్నేగా! ముడుచుకుపోయిన రేకులతో మొగ్గలా వున్న పద్మం నవ్వదేం! రేకులు మణిగిపోయి వడిలిపోతున్న పద్మం నవ్వదేం? నవ్వదు. వడిలిన ఆ పద్మం ముందు

మల్లిక కనబడింది అతని కళ్ళిముందు. శ్రీనాథ్ లేచి కూర్చున్నాడు. అలజడిగా నుంచున్నాడు. చినుకులు ప్రారంభమౌతే చకచక నడిచి బయటికి వచ్చాడు.

—స్నానంచేసి, కాఫీత్రాగి, బ్యాగ్ పుచ్చుకుని బయలుదేరిన మల్లికను చూసి అమ్మ 'ఎక్కడికి?' అని అడగలేదు.

—గేటులోపలికి వస్తున్న స్కూటరుని చూచి, వరండా మెట్లదగ్గరే ఆగిపోయి, ఏదో పనున్నట్లు మరోవేపుకి చూడసాగింది మల్లిక.

